

Έφυγε από τη Θεσσαλονίκη σε ηλικία 22 ετών και πήγε στο Ισραήλ για να συνεχίσει τις σπουδές της για έναν χρόνο, όμως οι συγκυρίες της ζωής παρέτειναν την παραμονή της για... 20 ολόκληρα χρόνια. Σήμερα η Θεσσαλονικιά διδάκτωρ Κλασικών Σπουδών, Αριάδνη Κωνσταντίνου, διδάσκει αρχαία ελληνικά στο πανεπιστήμιο του Μπαρ-Ιλάν (Bar-Ilan University), ενώ ταυτόχρονα μαθαίνει τη νεοελληνική γλώσσα και κουλτούρα στους Ισραηλινούς, που λατρεύουν ό,τι έχει σχέση με την ιστορία και τον πολιτισμό της Ελλάδας.

Η Αριάδνη Κωνσταντίνου ζει στην Ιερουσαλήμ, την πόλη όπου η Ισραηλινή μητέρα της γνώρισε στη δεκαετία του 1960 τον Θεσσαλονικιό πατέρα της, όταν σπούδαζαν και οι δύο, προτού επιστρέψουν μαζί στη Θεσσαλονίκη. Πέρα από τα μαθήματα στο πανεπιστήμιο, παράλληλα εκπαιδεύει ξεναγούς στην ιστορία της Ελλάδας και μπει του Ισραηλινούς στην ελληνική ποίηση μέσα από μία εκπομπή στο κρατικό ραδιόφωνο. Μεταξύ των φοιτητών που παρακολουθούν τα μαθήματά της είναι Εβραίοι με καταγωγή από τη Θεσσαλονίκη και από άλλα μέρη της Ελλάδας, οι πρόγονοι των οποίων κατάφεραν να φύγουν στο Ισραήλ είτε πριν είτε μετά το Ολοκαύτωμα, αλλά και σε Ισραηλινούς που επισκέπτονται συχνά τη χώρα και θέλουν να μάθουν κάτι περισσότερο γι' αυτήν.

«Διδάσκω στο τμήμα Κλασικών Σπουδών στο πανεπιστήμιο Μπαρ-Ιλάν, το οποίο βρίσκεται στα περίχωρα του Τελ Αβίβ, στην πόλη Ραμάτ Γκαν. Συνήθως διδάσκω μαθήματα αρχαίων ελληνικών από το πρωτότυπο κείμενο και από μετάφραση, καθώς και μαθήματα αρχαίων. Από πέρσι, πιλοτικά και ως μάθημα επιλογής, διδάσκω νέα ελληνικά μία φορά την εβδομάδα. Πέρσι ήταν μαθήματα για αρχάριους, ενώ φέτος λίγο πιο προχωρημένα. Το πανεπιστήμιο Μπαρ-Ιλάν είναι το μόνο στο Ισραήλ που προσφέρει αυτή τη στιγμή ένα τέτοιο πρόγραμμα νέων ελληνικών κι ελπίζω να γίνουν οι κατάλληλες ενέργειες ώστε να υπάρξει συνέχεια», λέει στη Voria.gr η κ. Κωνσταντίνου.

Θερμή είναι η ανταπόκριση των φοιτητών, που ανήκουν σε διαφορετικές κατηγορίες σε ό,τι αφορά τα ενδιαφέροντά τους. «Στις κλασικές σπουδές αυτοί που παρακολουθούν τα γλωσσικά μαθήματα είναι συνήθως πιο προχωρημένοι φοιτητές. Μπορεί να είναι μεταπτυχιακού επιπέδου ή διδακτορικού και συνήθως κάνουν έρευνα που έχει να κάνει με τον αρχαίο κόσμο, με οποιαδήποτε πτυχή του. Στα μαθήματα των νέων ελληνικών είναι

πολύ πιο ευρεία η γκάμα των φοιτητών. Μπορεί να είναι άνθρωποι που έχουν καταγωγή από την Ελλάδα, δύο και τρεις γενιές πίσω, μπορεί να είναι άνθρωποι που δεν έχουν καμία σχέση με την Ελλάδα αλλά απλώς έχουν τρέλα με τη χώρα, με τη μουσική, με το φαγητό, με τους χορούς και όλο αυτό τους μαγεύει. Και μία τελευταία κατηγορία είναι κάποιοι άνθρωποι που τους ενδιαφέρουν τα ελληνικά ως γλωσσικό φαινόμενο. Υπάρχουν μάλιστα φοιτητές που κατάγονται από τη Θεσσαλονίκη, μεταξύ των οποίων μία κυρία 80 χρόνων, η οποία γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη και το 1944 φυγαδεύτηκε με τους γονείς της μέσω Ευβοίας στον Τσεσμέ και από εκεί στο Ισραήλ. Φτάνοντας στο Ισραήλ σταμάτησε να μιλάει ελληνικά και τα ξέχασε τελείως και τώρα ήρθε στο μάθημά μου για να τα θυμηθεί», αναφέρει.

Τι ζητούν να μάθουν οι Ισραηλινοί για την Ελλάδα

Φέτος, η κ. Κωνσταντίνου διδάσκει και στο «Ινστιτούτο Σάλτι» για σπουδές Λαντίνο, δηλαδή για ισπανοεβραϊκές σπουδές, όπου διδάσκει στο πλαίσιο ενός προγράμματος εκπαίδευσης ξεναγών στην εβραϊκή ιστορία της Ελλάδας και των Βαλκανίων. Μέσα σε αυτό το πρόγραμμα οι σπουδαστές μαθαίνουν κυρίως εβραϊκή ιστορία και κουλτούρα, φολκλόρ, ενώ η ίδια παραδίδει ένα γενικό μάθημα που περιλαμβάνει... λίγο απ' όλα για τη νεότερη Ελλάδα, ιστορία, λογοτεχνία, γλώσσα. Εκεί, όπως αναφέρει, έχει πολύ περισσότερους ανθρώπους που έχουν καταγωγή από διάφορα μέρη της Ελλάδας.

Τη ρωτήσαμε τι είναι αυτό που επιθυμούν να μάθουν για την Ελλάδα. «Ξεκινήσαμε με ιστορία από τον 17ο αιώνα, πριν από την επανάσταση δηλαδή, και μέχρι τη δεκαετία του 1990, πριν από την οικονομική κρίση. Θέλουν να μάθουν να διαβάζουν τα ελληνικά, να μπορούν να πουν «καλημέρα» και οτιδήποτε έχει να κάνει με μουσική, πολλές φορές ακόμα και ιστορικά φαινόμενα. Μπορεί να τους φέρω ένα τραγούδι για να ακούσουν τη μουσική, να τους το μεταφράσω στα εβραϊκά και να συζητήσουμε γι' αυτή τη σύνδεση της λαϊκής κουλτούρας με κάποια ιστορικά φαινόμενα. Στη συνέχεια τους διδάσκω και λίγο περισσότερο φολκλόρ, μουσική, λογοτεχνία, ακόμα και για το θεσμό του καφενείου», απαντά.

Ραδιοφωνικά μαθήματα μελοποιημένης ποίησης

Το χόμπι της, όμως, όπως η ίδια το χαρακτηρίζει, είναι η συμμετοχή της εδώ και δύο χρόνια σε μία ραδιοφωνική εκπομπή στο δεύτερο πρόγραμμα του κρατικού ραδιοφώνου του Ισραήλ. Πρόκειται για μία από τις παλαιότερες εκπομπές, που μετρά 25 χρόνια ζωής, η

οποία είναι ουσιαστικά είναι μία από τις πύλες μέσα από τις οποίες το ισραηλινό κοινό έχει μάθει την ελληνική μουσική.

«Συμμετέχω σε μία δίωρη εβδομαδιαία εκπομπή και διάλεξα δύο θεματικές. Η πρώτη θεματική που επέλεξα την πρώτη χρονιά ήταν αρχαία ελληνική μυθολογία και τραγούδια στα ελληνικά. Για παράδειγμα, όταν επέλεξα το τραγούδι «ο εφιάλτης της Περσεφόνης» των Χατζιδάκι-Γκάτσου, διηγήθηκα την ιστορία της αρπαγής της Περσεφόνης, όπως τη γνωρίζουμε από τον ομηρικό Ύμνο εις Δήμητρα και μετέφρασα το τραγούδι στα εβραϊκά. Η θεματική αυτή της μυθολογίας είχε μεγάλη επιτυχία και ήταν πολύ δύσκολο να τη σταματήσω γιατί έχουμε άπειρα τέτοια τραγούδια, ειδικά όσον αφορά τον Τρωικό πόλεμο. Με αφορμή, όμως, την επέτειο της ελληνικής επανάστασης ξεκίνησα στην αρχή του 2021 νέο κύκλο με νεοέλληνες ποιητές, των οποίων η ποίηση έχει μελοποιηθεί, που επίσης είναι πολύ πετυχημένος. Έβαλα Σολωμό, Κάλβο, Σεφέρη και Ελύτη, αλλά ακόμα και το «Ετίναξε την ανθισμένη αμυγδαλιά» του Δροσίνη. Τους αρέσουν πολύ τέτοιου είδους συνδυασμοί κι επειδή είναι ραδιόφωνο η ανταπόκριση είναι άμεση. Μου στέλνουν email, μου γράφουν μηνύματα στο Facebook, με παίρνουν τηλέφωνο. Ακούω πολύ θετικά πράγματα, γιατί είναι ποίηση που δεν θα την γνώριζαν αλλιώς, ενώ πολλές φορές ξέρουν το τραγούδι, αλλά φυσικά δεν καταλαβαίνουν τα λόγια. Γενικά έχει μεγάλη απήχηση η ελληνική μουσική και πολλά είδη και πολλοί Έλληνες καλλιτέχνες έρχονται στο Ισραήλ», επισημαίνει.

Το όνειρο ενός Κέντρου Ελληνικών σπουδών

Όνειρό της να δημιουργηθεί στο Ισραήλ Κέντρο Ελληνικών Σπουδών, που θα συνδυάζει τις γνώσεις και την έρευνα για την αρχαία Ελλάδα με τη νεότερη Ελλάδα. «Είναι μία τάση που υπάρχει και στην Ευρώπη και στην Αμερική και νομίζω ότι είναι ένας τρόπος των νεοελληνικών σπουδών να μπου ακαδημαϊκά συστήματα, γιατί δεν υπάρχουν παντού νεοελληνικές σπουδές. Είναι όμως κι ένας τρόπος των κλασικών σπουδών να εκμοντερνιστούν. Θα βγουν, δηλαδή, και οι δύο πλευρές κερδισμένες. Θα είναι ένα κέντρο ακαδημαϊκό αλλά με βλέψεις στο ευρύ κοινό. Θα μπορεί να προσφέρει μαθήματα και ταυτόχρονα να είναι ομπρέλα για να καλλιεργήσει έρευνα και ανταλλαγές φοιτητών και ακαδημαϊκών. Εκεί θα μπορέσουμε να δημιουργήσουμε μια βιβλιοθήκη που να έχει τις μεταφράσεις όλων των σημαντικών έργων στα εβραϊκά, μια βασική βιβλιογραφία για κάποιον που θέλει να μάθει κάτι για την Ελλάδα και την ιστορία της. Και νομίζω ότι πολύ άνετα θα μπορούμε να οργανώσουμε πολιτιστικές εκδηλώσεις για ένα λίγο πιο εξεζητημένο κοινό. Για ανθρώπους που έχουν έρθει στην Ελλάδα δέκα φορές, αλλά αναζητούν το κάτι παραπάνω, την επιπλέον πληροφορία», τονίζει.

Η Αριάδνη Κωνσταντίνου εξέδωσε το 2018 και το πρώτο της βιβλίο στα αγγλικά, στον

εκδοτικό οίκο Bloomsbury στο Λονδίνο, το οποίο αφορά γυναικείες μορφές στην ελληνική μυθολογία και την κινητικότητά τους. Και ήδη έχει υπογράψει συμβόλαιο για ένα βιβλίο στη σειρά του εκδοτικού οίκου Routledge «Θεοί και ήρωες στον αρχαίο κόσμο», το οποίο θα είναι μια μονογραφία για τη θεά Εστία.

ΠΗΓΗ: [ιστοσελίδα VORIA](#)